

u pisanom mediju gdje joj se pristupa sa stajališta današnjih književnih senzibiliteta, odnosno individualnog interpretativnog postupka samog sastavljača ove **Antologije**.

Tanja Perić-Polonijo

Marija Kleut, Lirske narodne pesme u Letopisu Matice srpske, Matica srpska, Novi Sad 1983, 85 str.

Usmene lirske pjesme objavljivane su u **Letopisu Matice srpske** od 1832. do 1929. godine. Objavljeno je stotinjak pjesama, u razdoblju od oko sto godina, koliko je iznosio vijek tog starog književnog časopisa.

Uz lirske pjesme pojavljivale su se u časopisu i epske pjesme, pripovijetke i drugi oblici usmenoknjiževnog stvaralaštva, te razni radovi o usmenoj književnosti. Uzimajući u obzir taj kontekst u kojem su se našle usmene lirske pjesme, Marija Kleut je sačinila zbirku, osmislivši je u cjelini, koristeći se principom klasifikacije Vladana Nedića. Na ovaj način stvorena zbirka odista je vrijedna cjelina koja upozorava prije svega na vrijedne pjesme, nepoznate, zanemarene ili poznate po svojim varijantama; na okolnosti nastajanja pojedinih zapisa; na podatke o ličnosti zapisivača, na način objavljivanja i podatke o povijesti **Letopisa**, odnosno, upućuje i na uredničku politiku časopisa.

Zanimljivo je uspoređivanje koje donosi M. Kleut: uspoređuje ovu novonastalu zbirku sa zbirkom V. Karadžića. Bez pretenzija da dokazuje vrijednost (koja uostalom nije sporna) ove zbirke, i bez namjere da umanji značenje i vrijednost Vukove, u poredbi jedne s drugom M. Kleut će zaključiti da se ipak nameće zaključak kako su nastajale istodobno, te da je Vukov rad tada bio »osnovno merilo svega što je učinjeno u ovoj vrsti posla«. **Letopis** je objavljivao usmenoknjiževnu građu, pa tako i lirske pjesme u »Vukovoj senci«, odnosno, na onaj način kako je Vuk već radio i skupljao građu.

Letopis je izlazio čitavo stoljeće. Gotovo za sve vrijeme izlaženja objavljivao je i usmenu poeziju, dakako, ne uvijek istim intenzitetom. No unatoč svim promjenama u načinu njegova uređivanja, koje su utjecale i na odnos prema usmenoj književnosti kao jednom obliku tradicije, objavljivao je usmenoknjiževnu građu.

Marija Kleut upozorava kako su usmene lirske pjesme, objavljivane u časopisu, raznovrsne: gotovo da nema vrste koja nije bar jednom pjesmom zastupljena; pjesme izražavaju i »tragična, i svečana, i vesela raspoloženja, pripadaju i dalekoj prošlosti kao i vremenu zapisivanja«.

Priredivačica ove knjige obradila je svaku pjesmu, tragala je za pojedinom varijantom, uskladila ih je sa suvremenim pravopisom i učinila pristupačnijim neke vrijedne a zaboravljene pjesme. Izvukavši pjesme stvorila je vrijednu zbirku usmene poezije s jedne strane, a s druge — upozorila je na odnos **Letopisa Matice srpske** prema usmenom pjesništvu i usmenoknjiževnom stvaralaštvu u cjelini. Takav je način zaista opravdan, pa bismo samo mogli poželjeti da ovaj posao Marije Kleut bude poticaj za slična priređivanja usmenoknjiževne građe što se krije u mnogim našim časopisima koji su je objavljivali.

Tanja Perić-Polonijo

Vesil'ni pisni u dvoh knyгах. 1. Polissja, Naddnprjanščyna, Slobožanščyna, Stepova Ukraïna; 2. Volyn', Podillja, Bukovyna, Prykarpattja, Zakarpattja, Uporjadkuvannja, prymitky **M. M. Šubravs'koï**, Notnyj material uporjadkuvav **A. I. Ivanyc'kyj (1), N. A. Bučel' (2)**. Vidpovidal'ni redakторы: **I. P. Berezovs'kyj, O. A. Pravidjuk**, Akademija nauk Ukraïns'koï RSR, Instytut mystectvoznavstva, fol'kloru ta etnografii, »Naukova dumka«, Kyïv 1982, 872 + 680 str.

Knjiga **Vesil'ni pisni (1)** započinje uvodnim raspravama redaktora tekstova i redaktora muzičkog materijala. Oba autora, svaki sa svoga gledišta, pokušavaju objasniti značenje